

Kantlijnen

De andere kant van Brugge

BRUGGE - Kant is weer helemaal in. Steeds meer kunstenaars en ontwerpers ontdekken de nieuwe mogelijkheden van het transparante lijnenspel. Brugge, een schatkamer van traditionele kant, wordt vanaf eind 2008 de kraamkamer voor deze eigentijdse kant. Met *Kantlijnen* toont de hele stad vier maanden lang zijn andere kant, een feest van actuele kunst, design en mode.

Stoffig, oubollig, kneuterig: kant werd lange tijd scheef bekeken. De laatste jaren komt daar sterk verandering in. Steeds meer hedendaagse ontwerpers en kunstenaars gebruiken onbeschroomd kanten motieven en patronen. Ze ontdekken de schoonheid van kant, de rijkdom van zijn transparante lijnenspel, het gelijktijdige ontstaan van ornament en constructie. Met nieuwe technieken en materialen geven ze kant nieuwe betekenissen. Kant krijgt een plaats in de hedendaagse cultuur.

Brugge was al een schatkamer van traditionele kant, nu wordt het ook een kraamkamer voor deze nieuwe interpretaties. Van november 2008 tot maart 2009 zullen overal in de stad, zowel binnen als buiten, kunstwerken, designobjecten en modeontwerpen opduiken die met kant verband houden. Ze gaan een dialoog aan met de oude gebouwen, grachten en straten, met de historische collectie kant van de musea. *Kantlijnen* betekent vier maanden lang actuele kunst, design en mode in de hele stad, een ambitieus project waarmee Brugge opnieuw zijn andere kant toont.

Een van de ontwerpers is Jeroen Verhoeven, met zijn bekende *Lace Fence*, een met metaaldraad gekloste afrastering in traditionele kantomotieven. "Everybody will know his name", zei Donna Karan over deze jonge Nederlander.

De productie van *Kantlijnen* is handen van Musea Brugge en Brugge Plus. Samenstellers zijn de Nederlandse ontwerpers Hanneke Kamphuis en Hedwig van Onna.

Buitenlocaties zijn onder meer het Minnewaterpark, de Gentpoort, de Sint-Janshuismolen en de Unesco-rotonde.

Vier musea van het Bruggemuseum belichten elk een ander aspect van kant. In het Gezellemuseum draait alles rond transparantie, licht en reflectie, met onder meer designlampen en tapijten. Het Belfort focust op het lijnenspel en hangt draadstoelen aan het plafond. Het Museum voor Volkskunde schuift het ornament naar voren, toont

werken die met moderne technieken als lasercut gemaakt zijn en plaatst die bij de eigen bidprentjes, die door hun fraaie knipwerk eveneens als kant ogen. Het Bruggemuseum/Gruuthuse legt de klemtoon op constructie en confronteert zijn historische collectie kant met ontwerpen van jonge mode- en productvormgevers. Ook in het Hospitaalmuseum-Memling in Sint-Jan zal een installatie te zien zijn.

Kantlijnen wordt geopend met een grote modeshow waarin aankomend talent uit België en Nederland de nieuwe mogelijkheden van kant tonen. Voorts ontwikkelt het Concertgebouw een muziekprogramma waarin patronen centraal staan en gaan lichtkunstenaars kantpatronen creëren op het water.

Een wandelgids leidt de bezoeker langs het tentoonstellingsparcours en de nevenactiviteiten. Het gerenommeerde Engelstalige designmagazine *Frame* publiceert een special die als catalogus dienst doet.

Project: *Kantlijnen*

Periode: 14 november 2008 tot 1 maart 2009

Curatoren: Hanneke Kamphuis en Hedwig van Onna

Productie: Musea Brugge en Brugge Plus

Coördinator: Sibylla Goegebuer

Info:

* Manon Billiet (Brugge Plus - communicatie): tel. 050-44.20.03
manon.billiet@bruggeplus.be

* Sarah Bauwens (Musea Brugge - communicatie): tel. 050-44.87.08
of sarah.bauwens@brugge.be.

Hoor! De muzikanten!

Harmonie, fanfare, filharmonie, brassband, big band... in Oost-Vlaanderen 18de-20ste eeuw.

Samenstelling: Marcel De Bleecker - fotoreproductie Willy Devos - fotoscan & lay-out Jean Collignon.

Met steun van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen

De geschiedenis van de Oost-Vlaamse instrumentale muziekmaatschappijen is een publicatie geworden van 300 bladzijden met 175 foto's en andere illustraties. Ze begon in de 18de eeuw met naast militaire muziekkapellen de eerste harmonies en filharmonieën en later ook fanfares in zo goed als elke stad, gemeente of zelfs het kleinste dorp. Met benamingen als "Amicitia" of "Willen is Kunnen", maar veelal genoemd naar "Sint-Cecilia", gekozen als patroonheilige voor al wat met muziek te maken heeft. Gestart met liberale en katholieke, op het einde van de 19e eeuw ook met socialistische verenigingen, had men er dikwijls in elke bevolkingsgroep één van elke kleur. In de stad zelfs per wijk of parochie waren de liberale "blauwen" of de katholieke "tsjeven" met muziek vertegenwoordigd. En alsof dit niet volstond, waren er hier en daar ook nog Daensistische, folkloristische, communistische verenigingen, orkesten uit hogescholen, weeshuizen, fabrieken, muziekgezelschappen bij grote zangmaatschappijen, politie, brandweer, postdiensten, civiele bescherming, trammaatschappij, muziek per fiets of te paard, muziek van gewezen militairen, groepen behorende bij een beroep, straat of wijk, bij jeugdgroeperingen, blaaskapellen naar Tyrolermodel enz..

Deze geschiedenis is het meer dan waard te worden gelezen. Ze is vastgelegd in boekvorm voor volgende generaties. Van de 18de eeuw tot het midden van de 20ste eeuw, een periode nog zonder televisie en veel andere ontspanningsmogelijkheden, was de fanfare of de harmonie een prachtig alternatief voor de kleine man, die het toen dikwijls met weinig financiële middelen moest stellen. Repetitie en wandelconcert zorgden voor de nodige afleiding. Het wandelconcert vooral wegens de vele herbergiers die werden bezocht en die, zoals een aantal brouwers, de maatschappij maar al te graag steunden met wat erelidgeld. De kers op de taart voor de muzikanten was het jaarlijks "teerfeest", de viering van "Sint-Cecilia", rijkelijk overgoten met drank en voorzien van ongelooflijk veel voedsel. Wat men zoal te eten (te "vreten") kreeg? Men kan het zich niet voorstellen! Dat alles en tal van pittige anekdotes maken dit boek interessant, samen met alle dirigenten en uitslagen van de provinciale tornooien, opgenomen in aparte lijsten. Wie was dirigent waar, van wanneer tot...? Welke vereniging is nu in welke categorie ondergebracht?

Na Wereldoorlog I en in mindere mate na Wereldoorlog II verdwenen nogal wat muziekmaatschappijen. Ook na 1960 en de komst van de beeldbuis verminderde het aantal muzikanten en verenigingen. Men deed daarom voor enkele tientallen jaren een beroep op een begeleidend trommelkorps of op majorettes. Groepen met de marstrom of de twirling stick. Nu is ook dat fenomeen zo goed als verdwenen en streeft men duidelijker naar meer kwaliteit. Aangezien er bijna geen kandidaten meer waren om in wandelconcerten en stoeten mee te stappen, wonnen de podium- en zaalconcerten aan belang. De maatschappij werd een concertband, brassband, harmonieorkest of big band. Men vroeg meer financiële steun aan de overheid, want de sponsoring – onmisbaar voor het aankopen en herstellen van de dure instrumenten – door een rijke erevoorzitter of voorzitter, senator, volksvertegenwoordiger of burgemeester, al dan niet van adel, bestond meestal niet meer.

Verantwoordelijke uitgever:

Frans (Marcel) De Bleecker - 40 Maurice Verdoncklaan - 9050 Gentbrugge - Tel. 09/230.80.27.

Druk Nevelland - Drongen - september-oktober 2007.

Voorinschrijvingen: € 22,50 op rekening nr. 035-5639811 -78 van de verantwoordelijke uitgever (zie hierboven)

Levering per post + € 5,00 - aan huis per koerier (Gent) + € 2,00.

Winst voorzien voor verenigingen, dus ook voor muziekmaatschappijen!

Het edelsmeedwerk uit het patrimonium van de koninklijke en ridderlijke hoofdgilde van Sint-Michiel te Gent.

Beatrix Baillieul

In 2006 vatte de Sint-Michielsgilde van Gent de inventarisatie van haar patrimonium aan met een uitstekend boek over de medailles in eigen bezit. Dit jaar klopten de organisatoren aan bij het Zilvermuseum Sterckshof provincie Antwerpen waar Anne-Marie Ten Bokum bereid gevonden werd de zilveren voorwerpen uit het patrimonium van de schermgilde aan een grondige studie te onderwerpen. De omvang en de kwaliteit van het 'zilveren' gildenpatrimonium oversteege de verwachtingen. Uiteindelijk werden 83 verschillende voorwerpen tussen de 16de en de 20ste eeuw besproken en gekaderd op 265 blz.

Omdat de publicatie bedoeld was voor zowel schermers, zilverliefhebbers als geïnteresseerden in het culturele leven van de stad Gent, werd besloten de stukken in een ruimere historische context te plaatsen.

Het boek bestaat dus uit twee delen. Het eerste deel omvat inleidingen over zilver en zilvermerken, alsook over de Sint-Michielsgilde en haar functionarissen. Het tweede deel is de eigenlijke catalogus van het edelsmeedwerk uit het gildenpatrimonium. Deze is opgedeeld in drie categorieën: kunstvoorwerpen en gelegenheidszilver, prijsbekers en gebruiksvoorwerpen. Per categorie staan de gedateerde objecten zoveel als mogelijk chronologisch gerangschikt. Prijsbekers uit een bepaald jaar hebben voorrang op wisselbekers. De ongedateerde stukken staan telkens per categorie achteraan.

De stukken kregen in de catalogus een doorlopende nummering van 1 tot 83 en meteen ook een inventarisnummer te beginnen met de letters CME en een volgnummer van 1 tot 83. De betekenis van de letters werd in de inleiding nergens toegelicht. Het is goed om weten dat de C *Confrérie de M Saint-Michel* en de E *Edelsmeedwerk* betekenen. Een tweede minpuntje is de doorlopende inventarisnummering die niet toelaat achteraf stukken tussen te voegen.

Na het catalogusgedeelte zijn biografieën van de edelsmeden van de gecatalogeerde objecten opgenomen. Ze zijn opgedeeld in ancien régime en 19de-20ste eeuw en telkens per stad alfabetisch gerangschikt. De publicatie wordt afgesloten met chronologische overzichten van de gildenkoningen, de euverdekens, de dekens, de schatbewaarders en de schermmeesters. Een bibliografie opgesplitst in bronnen, publicaties en tentoonstellingscatalogi en een index op persoonsnamen

maken van deze publicatie een goed gedocumenteerd wetenschappelijk naslagwerk.

Anne-Marie Ten Bokum, Lisette en Albert Van Hyfte, *Het edel-smeedwerk uit het patrimonium van de koninklijke en ridderlijke hoofdgilde van Sint-Michiel te Gent*. Gent, 2007.

Uitgegeven ter gelegenheid van een gelijknamige tentoonstelling in het Georges Delori-museum van de gilde van 29 september tot 7 oktober 2007, 265 blz., uiterst rijk geïllustreerd, drukkerij "Druk in de Weer bvba", Gent op 250 genummerde exemplaren.

Het boek is niet in de handel te verkrijgen maar wel te koop via de conservator-archivaris van de Sint-Michielsgilde Albert Van Hyfte, 09/223 18 65 voor de toch wel hoge prijs van 70 euro.

De medailles uit het patrimonium van de Koninklijke en Ridderlijke Hoofdgilde van Sint-Michiel te Gent (deel II).

Beatrix Baillieul

Eind vorig jaar verscheen de eerste inventaris van de medailles uit het patrimonium van de Sint-Michielsgilde te Gent. Dit zette verscheidene leden van de gilde er toe aan om schenkingen te doen, om een blijvende bewaring ervan te waarborgen.

In deze aanvullende inventaris gaat het vooral om stukken die te dateren zijn van na de Tweede Wereldoorlog, aangevuld met nieuwe uitgaven van de Confrérie zelf.

In deze tweede catalogus werd dezelfde structuur gevolgd als in het eerste boek. Het inventarisnummer is samengesteld uit een N (numismatiek), het jaartal van uitgifte en een olopend nummer binnen dat jaar. Waar nodig werd aangesloten bij het volgnummer in de vorige inventaris. Ook het olopende nummer van de niet te dateren medailles sluit aan bij de vorige reeks. Een dergelijke manier van werken maakt het tussenvoegen van achteraf verworven medailles perfect mogelijk.

Er werd rekening gehouden met de bemerking bij de boekbespreking van de eerste inventaris in dit tijdschrift (IV-4-2006): een persoonsnamenindex en een bibliografie waarin het onderscheid gemaakt werd tussen publicaties, archieven en kranten/tijdschriften sluiten het geheel af. Zowel de index als de bibliografie zijn voor beide inventarissen opgemaakt zodat gericht zoeken in beide catalogi nu perfect mogelijk is.

Taymans, H. in samenwerking met Van Hyfte L. en A., *De medailles uit het patrimonium van de Koninklijke en Ridderlijke Hoofdgilde van St-Michiel te Gent. Deel II*, Gent, 2007.

Uitgegeven ter gelegenheid van de tentoonstelling in het Georges Delori-museum van de gilde van 29 september tot 7 oktober 2007, 72 blz., rijk geïllustreerd, drukkerij "Druk in de Weer cvba", Gent op 230 genummerde exemplaren

Het boek is niet in de handel te verkrijgen maar wel te koop via de conservator-archivaris van de Sint-Michielsgilde Albert Van Hyfte, 09/ 223.18.65 voor de prijs van 30 euro. Wie beide catalogi samen aankoopt betaalt hiervoor 55 euro.

Variatie(s) op je bord!

Dialect en jongerentaal voor eten en drinken

In 2006 werd het samenwerkingsverband 'Variaties. Koepelvereniging voor dialecten en oraal erfgoed in Vlaanderen' opgericht. Het samenwerkingsverband verenigt 16 lokale en regionale dialectverenigingen in Vlaanderen en Brussel. In 2006 startte Variaties met een ontwikkelingsgericht project rond voeding en dialect. De resultaten van dat project zijn nu gebundeld in de publicatie *Variatie(s) op je bord!*

Het boek telt drie delen. Het eerste deel 'bast, zult, trip, sneukelen en feest' behandelt de dialectwoordenschat voor de begrippen 'peul', 'hoofdkaas/kop', 'bloedworst', 'snoepen' en 'peperkoek'. Elk begrip wordt ingeleid met een paar recepten van bekende chef-koks. Daarna volgt een taalkaart en een etymologisch artikel waarin de verspreiding en de oorsprong van de verschillende dialectbenamingen aan bod komen. Alle dialectgegevens werden verzameld via een schriftelijke enquête.

Het tweede deel 'ves brooëd, pirduuge en keis' bevat tien bijdragen van de verschillende lidverenigingen van Variaties. Het is een collage van uiteenlopende teksten in en over de verschillende dialecten van de verenigingen, allemaal rond het thema 'eten en drinken'. Je vindt er visrecepten uit Bacht'n de Kuupe, Brusselse liedjes en anekdotes, een Gents culinair woordenboek, Limburgse gedichten, verhalen rond de Leuvense stoof, enzovoort.

In het derde deel 'porro paffen tot je pletterstoned bent' staat de jongerentaal centraal. Aan de hand van een internetenquête werd gepeild naar jongerentaal voor begrippen in verband met eten, uitgaan, roken, drinken en drugs. Je verneemt er bijvoorbeeld welk taaltje jongeren gebruiken om te spreken over 'veel eten', 'pintje', 'op café gaan', 'dronken', 'joint', 'roken', enzovoort.

Variatie(s) op je bord! is een boek voor fijnproevers met interesse voor taalvariatie en streekgerechten. Het boek brengt je niet alleen iets bij over dialectbenamingen en jongerentaal, maar zal je ongetwijfeld ook doen watertanden en misschien zelfs inspireren om zelf plaats te nemen achter het fornuis...

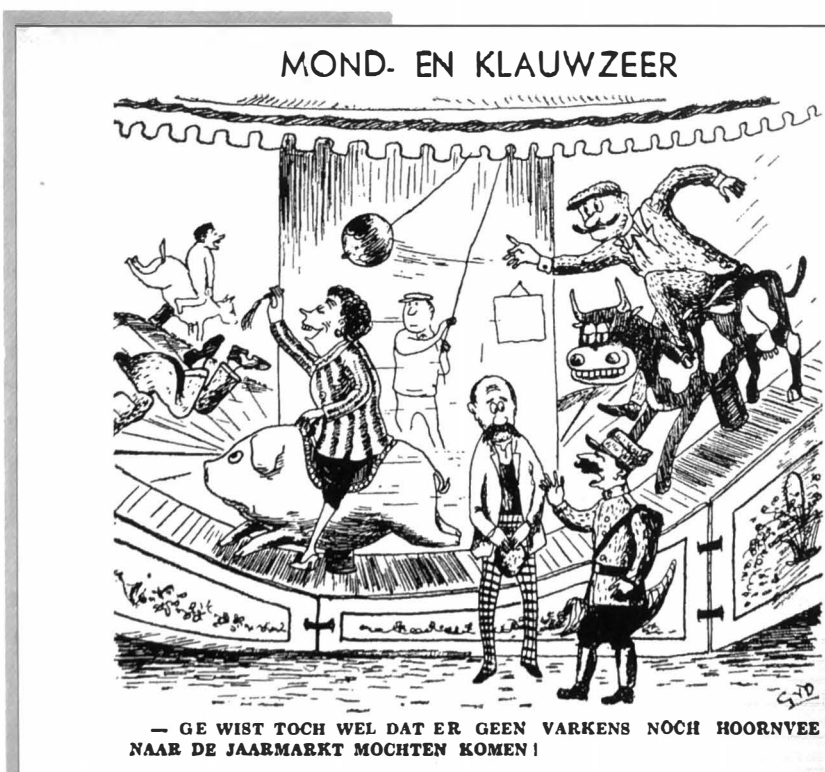
Variatie(s) op je bord! Dialect en jongerentaal voor eten en drinken, is een uitgave van Variaties vzw, Onder redactie van Evelien Van Renterghem, Veronique De Tier en Jacques Van Keymeulen. Het boek kost 20 euro en is te bestellen bij Variaties, Kraanlei 65, 9000 Gent (variaties@huisvanalijn.be).

Zo zag GVD de Zelenaars

Gustaaf Van Driessche en Etienne Quintyn

Enkele maanden na de Tweede Wereldoorlog, met name op zaterdag 11 augustus 1945, werd het eerste nummer van de "Gazet van Zele" uitgebracht op initiatief van de Zeelse drukkerij "De Geest".

De redactie bestaat uit een groepje studenten. Aan het redactielid Gustaaf Van Driessche wordt gevraagd om zijn tekentalent in te zetten voor een gelegenheidstekening. Het zou een bijna wekelijkse traditie worden die de jonge twintiger tot 4 april 1948 voortzette. Ondanks de naoorlogse somberheden als collaboratie en verzet, woerkerwinsten, ruzies en processen stralen de karikaturen toch een gezonde zin voor humor en optimisme uit. Naast algemene thema's zoals het atoomtijdperk en de dagelijkse realiteit van de rantsoenering komen ook lokale thema's aan bod: de jaarmarkt, de kermis, de reu-

Wegens het uitbreken van de ziekte was het verbod van varkens en hoornvee naar deze winterjaarm (dinsdag van januari) te komen. De veldwachter uitbater van de dierenmolen... Wie de "tros" in beurt gratis rondrijden.

Zaterdag 16 februari 1946

Onze tekenaar ziet in het jaar 2000 een futuristische evolutie van ons marktplein. Coiffeur Van Lokeren, De Fontein, de ijzerwarenwinkel van mijnheer Achiel, De Kroon, Het Anker en de drukkerij van de Gazet van Zele zijn enorm geëvolueerd... Op het gemeentelijk vliegveld landt de vuilnishelikopter met een reactormotor. Aan de linkerzijde van de kerk ontsiert de reeds gekarikatureerde WC als een zuiveringsinstallatie het uitzicht. Spijt de fantasie van de tekenaar zal het zo'n vaart niet lopen.

37

zen, de tram enz. Treffend weet Gustaaf Van Driessche de juist toon aan te slaan en met rake humor de folklore van het naoorlogse Zele te vatten. Het valt niet te ontkennen dat G. Van Driessche in het rijke rijtje past van Vlaamse krantenstrip-tekenaars zoals Marc Sleen, Thomas Pips e.a.

Zestig jaar later worden de tekeningen uit het vergeetboek gehaald. Op 15 augustus 2006 organiseerde het kerk- en wijkcomité Avermaat te Zele, een tentoonstelling van een reeks karikaturen getekend door Gustaaf Van Driessche. Men komt vervolgens met de tekenaar overeen om deze juweeltjes in een boek uit te geven.

De na-oorlogse humor zou nu niet meer aanslaan, want de mensen konden toen nog lachen met eenvoudige zaken. Vandaag ontgaat velen die humor en herkent men al evenmin de meeste gekarikatureerde personen. Wie was "Achiël Charbon", Dr Reimond Tollenaere, Tamboer, of wat is de Schelde-Durme prijs, de holbakclub in De Fontein, de Zeelsche Derby. De lezer blijft niet op zijn honger.

Etienne Quintyn, oud-redactielid, was er van het eerste uur bij. Hij voorzag de tekeningen van commentaar en slaagt erin om met de bij-schriften een opnieuw genietbaar verhaal te brengen.

“Zo zag GVD de Zelenaars (1945-1948)”. Karikaturen door Gustaaf Van Driessche, Samenstelling Etienne Quintyn, 2007

De verkoopprijs van het boek bedraagt 20 euro (verhoogd met 3 euro port buiten Zele) Heem-en Oudheidkundige Kring vzw, Lokerenbaan 9, Zele.